

PODNEŠAK TUŽILACA

Ovim podneskom tužilačka stranka se izjašnjava na navode tuženika iz odgovora na tužbu.

Prigovor nedostatka pasivne legitimacije koji tuženik stavlja u svom odgovoru na tužbu apsolutno je neosnovan jer ga tužena strana zasniva na tezi da nije nadležna za mobilizacijske poslove na teritoriji SRJ. Tužiocima je ta činjenica poznata ali im nije jasno zašto su onda organi MUP Srbije postupali u suprotnosti sa svojim zakonom predviđenim ovlašćenjima i faktički sproveli mobilizaciju ljudi koji su samim statusom izbeglice bili dodatno zaštićeni, te su time njihova osnovna ljudska prava bila teško povređena. Naime, dana 01.07.1960.god. FNRJ je ratifikovala Konvenciju o statusu izbeglica od 28.07.1951.god. koja svojim članom 1A definiše pojam izbeglice kao "lice koje se usled događaja nastalih pre 01.01.1951. i bojeći se opravdano da će biti progonojeno zbog svoje nacionalnosti, svojih političkih mišljenja, nađe izvan zemlje čije državljanstvo ima".

Dana 30.12.1967.god. SFRJ je donela Uredbu o ratifikaciji Protokola o statusu izbeglica koji je zaključen 31.01.1967.god. i do čijeg je zaključenja došlo zbog protoka vremena od usvajanja same Konvencije. Kako je u međuvremenu mnogo lica ispunilo uslove za sticanje statusa izbeglice, a u želji da se svima obezbede jednaka prava, članom 1 Protokola predviđeno je izostavljanje dela definicije "usled događaja koji su se desili pre 01.01.1951.godine".

Ratifikacijom ovih međunarodnih akata tadašnja SFRJ ih je podigla na nivo nacionalnog zakonodavstva a kako je SR Jugoslavija (a time i njen konstitutivni deo - Republika Srbija) pravni sledbenik SFRJ to njihove odredbe i u pozitivnom pravu imaju pravnu snagu najvišeg stepena. Budući da ,zbog prirode međunarodnih akata koje jedna država ratifikuje, nacionalno zakonodavstvo ne sme biti u suprotnosti sa njima, to u konkretnom slučaju znači da ni važeći Zakon o izbeglicama ne sme za sticanje statusa izbeglice da predviđa oštrije uslove od pomenute konvencije i njenog protokola.

Iz svega navedenog proističe da se, shodno pomenutim odredbama Konvencije i Protokola, izbeglicama imaju smatrati " l i c a k o j a s e n a đ u i z v a n z e m l j e č i j e d r Ź a v l j a n s t v o i m a j u b o j e ć i s e o p r a v d a n o d a ć e b i t i p r o g o n j e n a z b o g s v o j e n a c i o n a l n o s t i ... " nezavisno od toga da li im je formalno taj status priznat nacionalnim zakonodavstvom. To je od posebnog značaja kada se ima u vidu da ni Zakon o izbeglicama RS ni Pravilnici o evidenciji izbeglica i o izbegličkoj legitimaciji, uopšte ne predviđaju rok u kome bi nadležni organ bio obavezan da odluči o zahtevu za priznanje svojstva izbeglice i izdavanje izbegličke legitimacije.

U situaciji u kakvoj su se tužiocima našli avgusta 1995.godine, nakon operacije "Oluja", tehnički je bilo nemoguće sprovesti postupak odlučivanja o priznavanju svojstva izbeglice za više desetina hiljada lica koja su tom prilikom prebegla sa teritorije Hrvatske u SRJ. Čak je i među izbeglicama koje su u Jugoslaviju stigle i ranije, bilo mnogo onih o čijem se statusu uopšte nije

odlučivalo, iako je zahtev bio blagovremeno podnet, što je bio propust tuženika te zbog toga ti ljudi nisu smeli trpeti štetne posledice.

Konvencija o statusu izbeglica u članu 3. zabranjuje diskriminaciju izbeglica prema tome iz koje zemlje dolaze a članom 33. propisuje obavezu države u kojoj se izbeglica nađe da “ne sme da ga protera ili vrati silom tamo gde bi njegov život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vere, državljanstva, pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili političkog mišljenja”. Organi tuženika su ovu zabranu vraćanja silom grubo prekršili time što su ovde tužioce lišavali slobode i silom ih odvodili na teritoriju Republike Srpske Krajine gde su se izvodile borbene operacije koje su direktno ugrožavale živote tužilaca. Pri tome, lišavanje slobode i mobilizaciju za račun RSK, organi tužene Republike Srbije vršili su bez izdatih naloga za lišenje slobode čitajući njihova imena sa spiskova koje je Crveni krst pravio prilikom njihovog ulaska u SRJ. Za mobilisanje tužilaca nije postojala zamolnica nadležnog državnog organa jer bi takva zamolnica morala da glasi na svako pojedinačno ime privedenog lica i njemu bi to prilikom privođenja moralo biti predočeno, što se u konkretnom slučaju nije dogodilo. Štaviše, ni da je takva zamolnica postojala ona ne bi bila izdata od strane nadležnog državnog organa budući da Republiku Srpsku Krajinu Savezna Republika Jugoslavija nikada nije priznala kao državu na Ustavom i zakonom predviđen način.

Zastupnik tuženika se u svom odgovoru na tužbu poziva na zakonom predviđeno ovlašćenje Odeljenja unutrašnjih poslova MUP-a RS da “vrši kontrolu u vezi

primene propisa o prijavljivanju i odjavljivanju prebivališta i boravišta odnosno prijavljivanja promene adrese stana, kao i poslove koji se odnose na zaštitu života i lične i imovinske sigurnosti građana u celini”. Nije sporno da su organi tuženika ovlašćeni da obavljaju navedenu kontrolu ali nije obrazloženo kakve je to veze imalo sa privođenjem tužilaca za koje je više nego jasno bilo da nakon operacije “Oluja” nisu imali vremena da odjave svoja ranija prebivališta i prijave nova. Nerazjašnjeno je ostalo i to kako su organi tužene RS privođenjem tužilaca “... štitili živote i ličnu i imovinsku sigurnost građana u celini”!

Tužiocima je nejasno i pozivanje zastupnika tužene na proceduru prilikom “... prijave nestanka pojedinih lica na teritoriji Republike Srbije i svako drugo ugrožavanje bezbednosti lica” jer su oni “nestali” zaslugom organa tužene RS i njihove porodice zaista nisu podnosile prijave povodom njihovih “nestanaka” jer su s razlogom bile uverene da oni koji su poslali njihove najbliže na prvu liniju fronta neće biti oni koji će im pomoći da se vrate. Da nije nelogičan, ovaj navod tuženika bi bio više nego ciničan

Sa iznetog, tužilačka stranka moli Sud da po izvođenju predloženih dokaza donese odluku kojom će usvojiti tužbeni zahtev tužilaca i tako im makar

delimično naknadi nemerljivu štetu koju su pretrpeli usled nezakonitog rada organa tuženika.

U Beogradu, 25.02.1999.god.

Punomoćnik tužioca
po zameničkom punomoćju

Fond za humanitarno pravo

